Raport Lista 2

Eksploracja danych

Dominik Kowalczyk i Matylda Mordal

2025-05-01

Spis treści

1 Analiza składowych głównych (Principal Component Analysis (PCA))

1.1 Przygotowanie danych i ich opis

Dane pochodzą z pliku CSV i zawierają informacje o jakości życia w różnych miastach świata, które posłużą do analizy danych (z pliku "uaScoresDataFrame.csv") dostępnego pod linkiem: https://www.kaggle.com/datasets/orhankaramancode/city-quality-of-life-dataset.

```
#Wczytanie zbioru danych
danePCA <- read.csv(file="uaScoresDataFrame.csv", stringsAsFactors = TRUE)
```

Zweryfikujmy i spawdźmy z jakimi danymi mamy doczynenia

Tabela 1: Opis danych PCA

Indeks	Nazwa zmiennej	Typ zmiennej	Opis zmiennej
1	X	integer	Indeks porządkowy
2	UA_Name	factor	Nazwa obszaru miejskiego
3	UA_Country	factor	Kraj obszaru miejskiego
4	UA_Continent	factor	Kontynent obszaru miejskiego
5	Housing	numeric	Wskaźnik standardu zamieszkania

6	Cost.of.Living	numeric	Wskaźnik kosztów życia
7	Startups	numeric	Wskaźnik liczby startupów
8	Venture.Capital	numeric	Wskaźnik kapitału wysokiego ryzyka
9	Travel.Connectivity	numeric	Wskaźnik łączności podróżniczej
10	Commute	numeric	Wskaźnik dojazdów do pracy
11	Business.Freedom	numeric	Wskaźnik swobody działalności gospodarczej
12	Safety	numeric	Wskaźnik bezpieczeństwa
13	Healthcare	numeric	Wskaźnik opieki zdrowotnej
14	Education	numeric	Wskaźnik edukacji
15	Environmental.Quality	numeric	Wskaźnik jakości środowiska
16	Economy	numeric	Wskaźnik ekonomii
17	Taxation	numeric	Wskaźnik opodatkowania
18	Internet.Access	numeric	Wskaźnik dostępu do internetu
19	Leisure...Culture	numeric	Wskaźnik rekreacji i kultury
20	Tolerance	numeric	Wskaźnik tolerancji
21	Outdoors	numeric	Wskaźnik aktywności na świeżym powietrzu

W zbiorze danych nie występują brakujące wartości (NA), Struktura i podstawowe statystyki zmiennych zostały sprawdzone za pomocą str() i summary(). Żadne nieprawidłowości w typach danych ani w rozkładzie zmiennych nie zostały zidentyfikowane. Kolumna `X` zawiera wyłącznie numerację wierszy i nie wnosi istotnych informacji, zatem nie należy brać jej pod uwagę podczas naszej analizy.

Metodę PCA można zastosować tylko na zmiennych rodzaju ilościowego, zatem wyodrębmy je (pamiętając o usunięciu kolumny `X`):

```
#Wyodębnienie zmiennych ilościowych
daneIlosciowe <- danePCA %>%
  select(where(is.numeric)) %>%
  select(-X)
```

Dodatkowo, aby móc efektownie zastosować metodę PCA musimy stwierdzić czy potrzebna jest standaryzacja naszych danych ilościowych. W tym celu wyliczymy ich wariację oraz porównamy je wizualnie.

Tabela 2: Wariancje cech ilościowych

Cecha	Wariancja
Housing	5.265
Cost.of.Living	5.988
Startups	4.635
Venture.Capital	6.520
Travel.Connectivity	4.375

Commute	2.320
Business.Freedom	4.450
Safety	3.051
Healthcare	2.196
Education	4.897
Environmental.Quality	4.840
Economy	2.302
Taxation	2.855
Internet.Access	3.505
Leisure...Culture	4.027
Tolerance	2.974
Outdoors	2.534

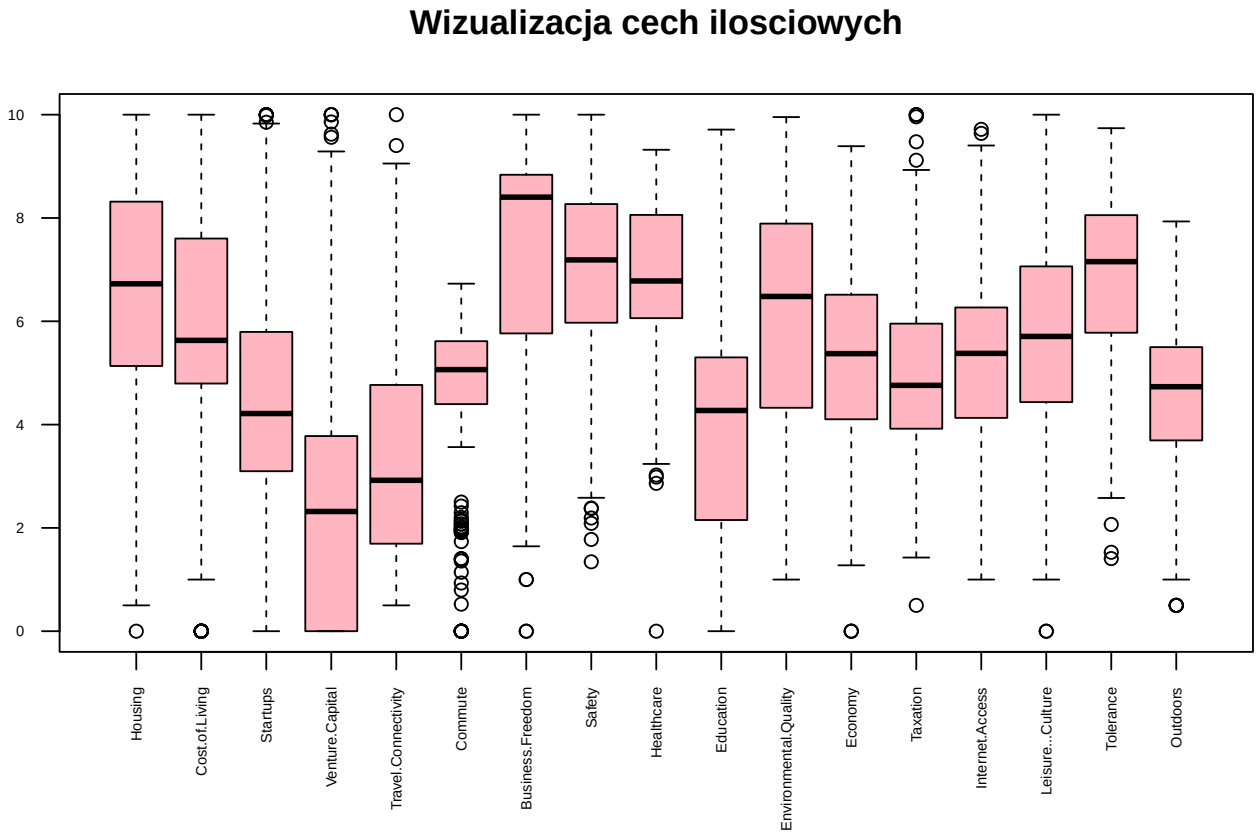

Rysunek 1: Wizualizacja cech ilościowych

Jak widać na Rysunku 1 oraz Tabeli 2 rozrzut (wariancja) między cechami ilościowymi jest chaotyczny, znacząco zróżnicowany - niektóre cechy mają duży zakres, a inne są mocno skupione wokół środka. Stąd, można stwierdzić, że należy przeprowadzić standaryzację danych.

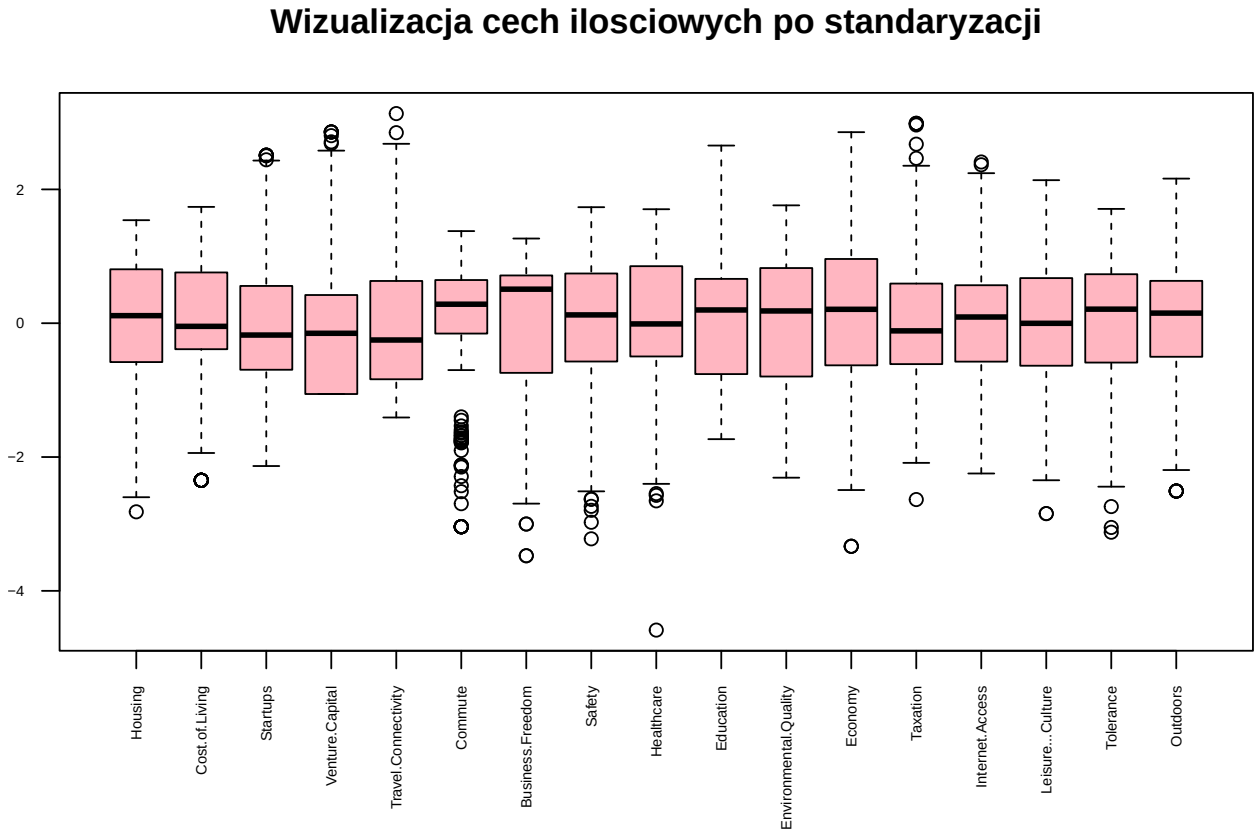

Rysunek 2: Wizualizacja cech ilościowych po standaryzacji

Mając ustandaryzowane dane (jak na Rysunku 2) możemy przejść do wyzanczania, wyliczania oraz porównywania składowych głównych.

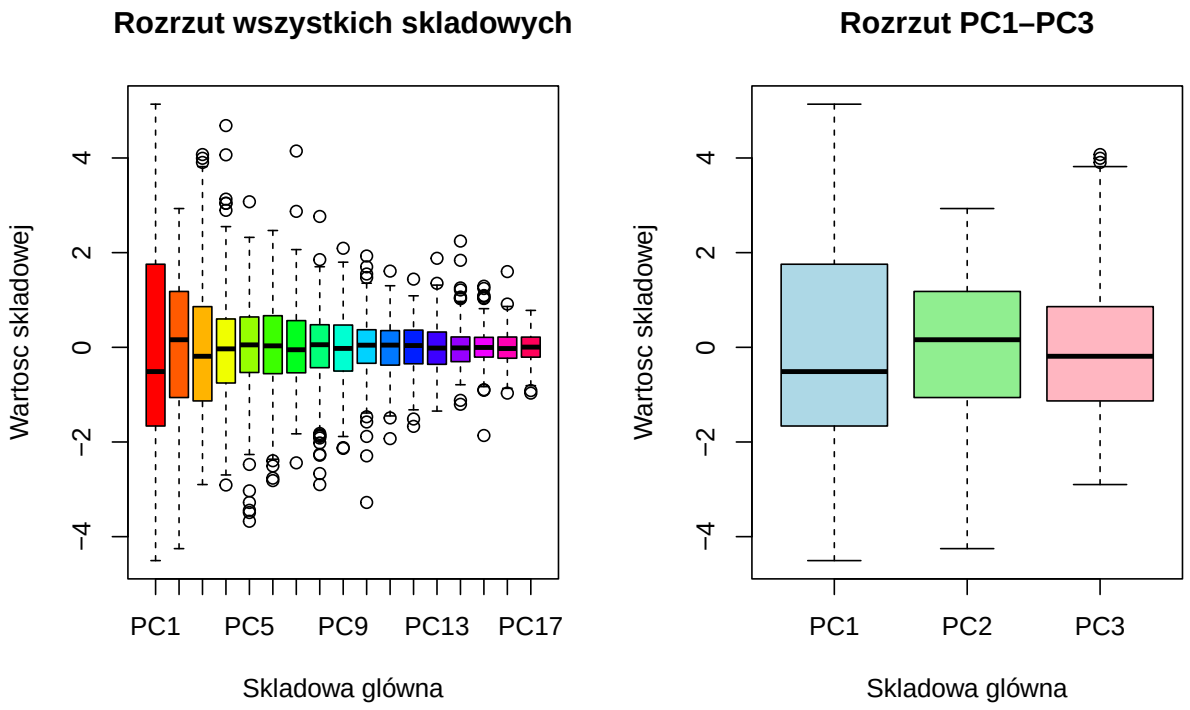

Rysunek 3: Rozrzut składowych głównych

Składowe główne są uporządkowane względem wariancji - PC1 ma charakteryzuje się największym rozrzutem, a PC17 najmniejszym, co jest wyraźnie ukazane na Rysunkach 3.

Przyjrzyjmy się głębiej interesującymi nas składowymi głównymi: PC1, PC2, PC3:

Tabela 3: Największe obciążenia zmiennych na PC1

Zmienna	Loading
Education	-0.403
Business.Freedom	-0.377
Environmental.Quality	-0.326
Housing	0.308
Healthcare	-0.280
Internet.Access	-0.276

Tabela 4: Największe obciążenia zmiennych na PC2

Zmienna	Loading
Startups	-0.483
Venture.Capital	-0.427
Leisure...Culture	-0.365
Tolerance	0.355

Safety	0.287
Environmental.Quality	0.253

Tabela 5: Największe obciążenia zmiennych na PC3

Zmienna	Loading
Commute	-0.506
Travel.Connectivity	-0.340
Safety	-0.333
Cost.of.Living	-0.331
Housing	-0.314
Economy	0.309

PC1

Pierwsza składowa główna - PC1 (Tabela 3) wydaje się kontrastować miasta o dobrej sytuacji mieszkaniowej z tymi, które charakteryzują się wyższym poziomem rozwoju społeczno-ekonomicznego w innych obszarach. Wysokie wartości na PC1 wskazują na miasta, gdzie dostępność i warunki mieszkaniowe są relatywnie lepsze, ale może to iść w parze z niższymi wskaźnikami w edukacji, swobodzie gospodarczej, jakości środowiska, opiece zdrowotnej i dostępie do internetu. Z kolei niskie wartości PC1 sugerują miasta z gorszą sytuacją mieszkaniową, ale potencjalnie silniejszymi wynikami w wymienionych aspektach rozwoju.

PC2

Druga składowa główna - PC2 (Tabela 4 ogólnie odróżnia miasta o wyższym poziomie kapitału społecznego i jakości życia od tych z silniejszym ekosystemem innowacji i kultury. Wysokie wartości PC2 wskazują na miasta z większą tolerancją, bezpieczeństwem i lepszą jakością środowiska, ale potencjalnie z mniejszą aktywnością startupową i uboższą ofertą czasu wolnego o charakterze komercyjnym. Natomiast niskie wartości PC2 sugerują miasta z dynamicznym środowiskiem startupów, bogatą ofertą kulturalną i rozrywkową, ale mogą borykać się z niższym poziomem tolerancji, bezpieczeństwa i gorszą jakością środowiska.

PC3 Trzecia składowa główna - PC3 (Tabela5 zdaje się przeciwstawiać miasta z silną kondycją ekonomiczną tym, które oferują lepszą jakość życia pod względem codziennych doświadczeń i kosztów. Wysokie wartości na PC3 wskazują na miasta z dynamiczną gospodarką, ale mogą wiązać się z dłuższymi dojazdami, gorszą komunikacją zewnętrzną, niższym poziomem bezpieczeństwa, wyższymi kosztami życia i trudniejszą sytuacją mieszkaniową. Z kolei niskie wartości PC3 sugerują miasta o potencjalnie słabszej gospodarce, lecz z krótszymi dojazdami, lepszą łącznością, wyższym bezpieczeństwem, niższymi kosztami utrzymania i lepszym rynkiem mieszkaniowym.

1.2 Zmienność odpowiadająca poszczególnym składowym

Zbadajmy teraz, jaki procent wyjaśnionej wariancji (zmienności) odpowiada poszczególnym składowym.

Tabela 6: Udział wariancji wyjaśnionej przez składniki główne

Skladowa	Udzial	Skumulowany
PC1	29.80	29.80
PC2	15.16	44.96
PC3	12.25	57.21
PC4	7.65	64.86
PC5	7.05	71.90
PC6	5.65	77.55
PC7	4.06	81.62
PC8	3.90	85.52
PC9	3.43	88.95
PC10	2.50	91.45
PC11	1.90	93.35
PC12	1.71	95.06
PC13	1.62	96.68
PC14	1.11	97.79
PC15	0.91	98.69
PC16	0.73	99.42
PC17	0.58	100.00

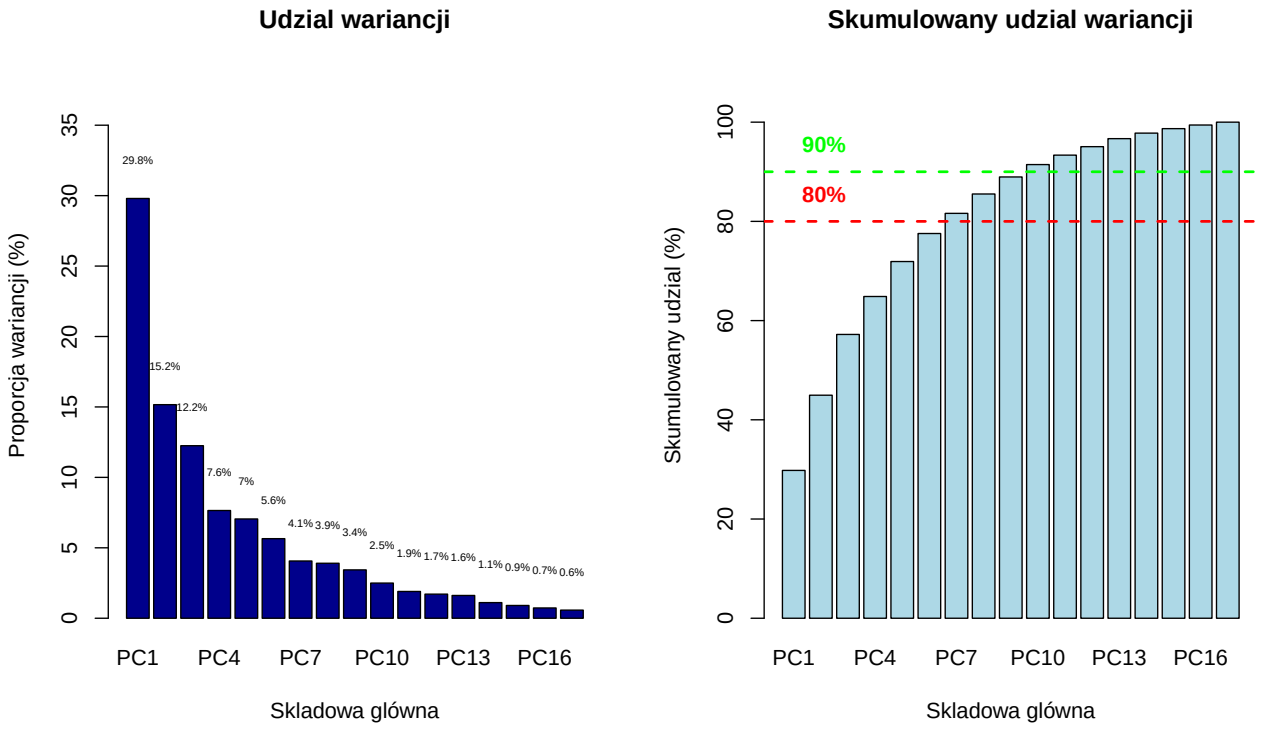

Rysunek 4: Udział jednostkowy i skumulowany wariancji dla składowych głównych (%)

Jak możemy wywnioskować z Rysunków 4 oraz Tabeli 6 większość zmienności danych można wyjaśnić za pomocą niewielkiej liczby składowych. Już wcześniej przebadane 3 pierwsze składowe stanowią ponad połowę (bo 57,21%) całkowitej wariancji.

Liczba składowych potrzebna do wyjaśnienia 80% zmienności to 7. Liczba składowych potrzebna do wyjaśnienia 90% zmienności to 10.

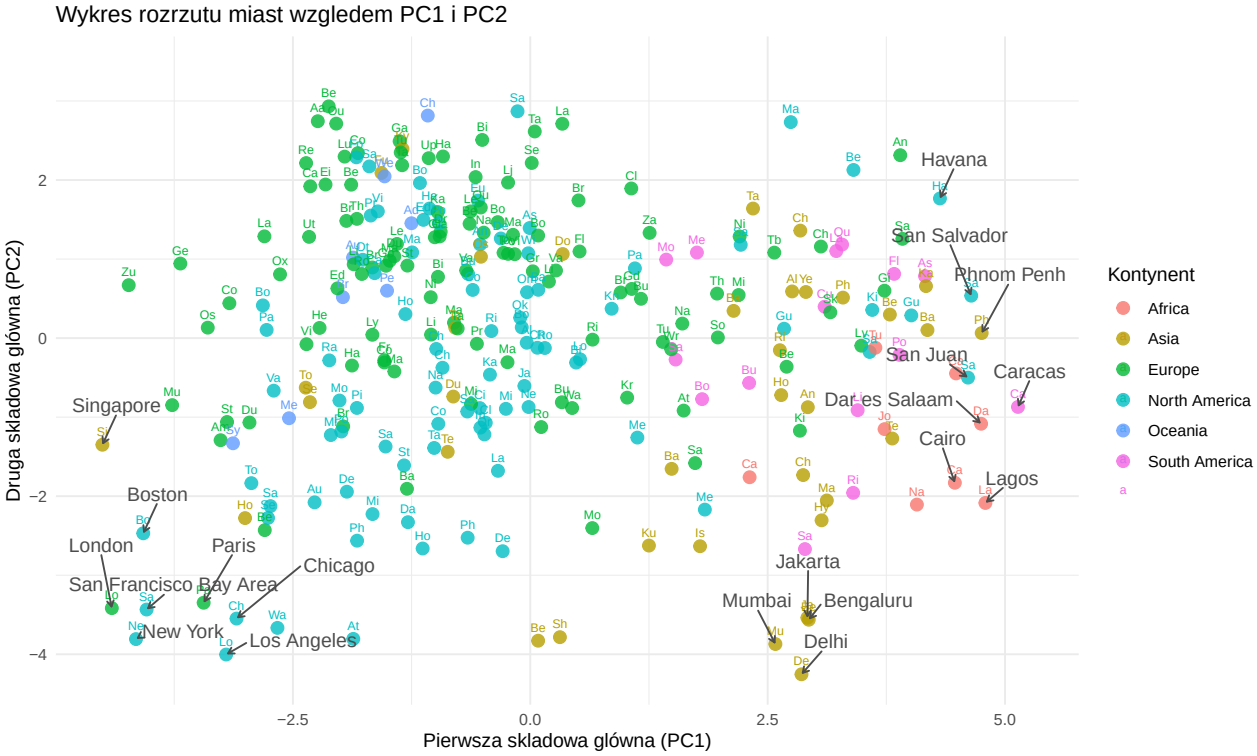

Rysunek 5: Rozrzut miast względem skladowych

Rysunek 5 przedstawia rozrzut miast w przestrzeni dwóch pierwszych (o największej zmienności) składowych głównych PC1 (oś X) i PC2 (oś Y), reprezentujących dwa główne kierunki zmienności w analizowanych danych.

Miasta zaznaczone strzałkami to miasta najabardziej oddalone od pozostałej większości miast.

Havana (Kuba): Położona w prawym górnym kwadrancie (wysokie PC1, wysokie PC2), sugeruje dobrą sytuację mieszkaniową, wysoki poziom tolerancji i bezpieczeństwa oraz dobrą jakość środowiska. Jednakże, może to iść w parze z niższym poziomem edukacji, mniejszą swobodą gospodarczą, słabszą opieką zdrowotną, gorszym dostępem do internetu, mniejszą aktywnością startupową i uboższą ofertą czasu wolnego. Sytuacja polityczno-gospodarcza Kuby może tłumaczyć ograniczenia w gospodarce i technologii, przy jednoczesnych silnych więziach społecznych i unikalnej kulturze. Jakość środowiska i bezpieczeństwo mogą być relatywnie wysokie.

Caracas (Wenezuela): W prawym środkowym obszarze (wysokie PC1, lekko ujemne PC2), wskazuje na dobrą sytuację mieszkaniową (z zastrzeżeniami co do kryzysu), niższy poziom

tolerancji, bezpieczeństwa i jakości środowiska, ale potencjalnie wyższą aktywność startupową i bogatszą ofertę czasu wolnego. Interpretacja wymaga ostrożności ze względu na trudną sytuację w kraju.

Mumbai i Bengaluru (Indie): W dolnej prawej części (wysokie PC1, niskie PC2), sugerują dobrą sytuację mieszkaniową, niski poziom tolerancji, bezpieczeństwa i jakości środowiska, ale wysoką aktywność startupową, dostępność kapitału i bogatą ofertę czasu wolnego, szczególnie w technologicznym Bengaluru. Mumbai jako centrum finansowe również wykazuje te cechy. Podobnie Delhi (Indie) w tym samym obszarze, charakteryzuje się dobrą sytuacją mieszkaniową, niższym poziomem tolerancji i środowiska, lecz dynamicznym środowiskiem startupowym i kulturalnym.

Singapur: Położony nisko i lekko na lewo (niskie PC1, niskie PC2), sugeruje relatywnie gorszą sytuację mieszkaniową, ale wyższy poziom edukacji, swobody gospodarczej, opieki zdrowotnej i dostępu do internetu. Niska wartość PC2 wskazuje na niższy poziom tolerancji i bezpieczeństwa oraz jakość środowiska, ale wysoką aktywność startupową i bogatą ofertę kulturalną. Wysokie koszty życia i nieruchomości w Singapurze kontrastują z doskonałą edukacją i gospodarką opartą na innowacjach.

Paryż (Francja): W lewym dolnym kwadrancie (niskie PC1, niskie PC2), wskazuje na gorszą sytuację mieszkaniową (choć lepszą niż Singapur), wysoki poziom edukacji, swobody gospodarczej i opieki zdrowotnej. Podobnie jak Singapur, niska wartość PC2 sugeruje niższy poziom tolerancji i środowiska, ale wysoką aktywność startupową i bogatą kulturę. Wysokie ceny nieruchomości w Paryżu idą w parze z silną gospodarką i bogatym życiem kulturalnym.

Los Angeles (USA): W lewym dolnym rogu (niskie PC1, bardzo niskie PC2), sugeruje znacząco gorszą sytuację mieszkaniową, ale wysoki poziom edukacji, swobody gospodarczej i opieki zdrowotnej. Bardzo niska wartość PC2 wskazuje na niski poziom tolerancji i środowiska, ale bardzo wysoką aktywność startupową i ofertę kulturalną. Wysokie koszty nieruchomości i problemy społeczne w Los Angeles kontrastują z dynamiczną gospodarką i przemysłem rozrywkowym.

1.3 Analiza korelacji

Zacznijmy od przeanalizowania macierzy korelacji, aby później porównać wnioski z dwuwykresem.

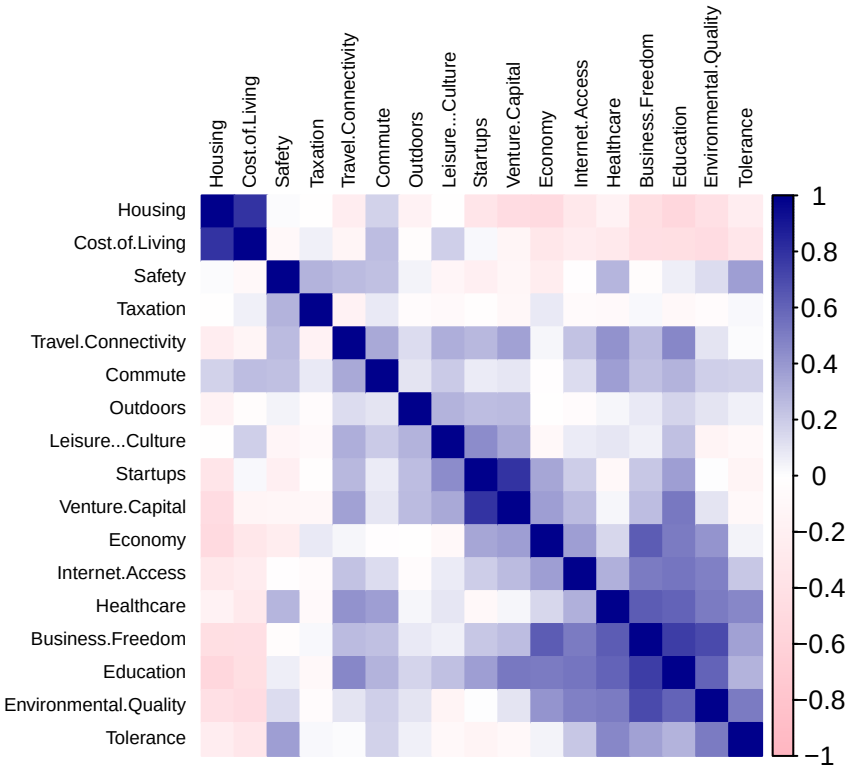

Rysunek 6: Macierz korelacji zmiennych

Analiza korelacji między cechami miast przedstawiona na wykresie ujawnia kilka istotnych zależności. Wysoki standard mieszkaniowy wiąże się z wyższymi kosztami życia, ale jednocześnie z niższym poziomem edukacji i gorszą kondycją ekonomiczną. Z kolei wysokie koszty życia idą w parze z niższą jakością środowiska.

Środowisko sprzyjające powstawaniu startupów jest silnie powiązane z dostępnością kapitału inwestycyjnego i w mniejszym stopniu z bogatą ofertą kulturalno-rozrywkową. Kapitał wysokiego ryzyka wykazuje również lekką pozytywną korelację z poziomem wykształcenia mieszkańców.

Komunikacja miejska koreluje słabo dodatnio z dostępem do opieki zdrowotnej i poziomem edukacji, podobnie jak dojazdy do pracy i opieka zdrowotna. Wolność prowadzenia działalności gospodarczej silnie koreluje z lepszą opieką zdrowotną, wyższym poziomem edukacji, lepszą jakością środowiska i dobrą kondycją ekonomiczną, natomiast słabiej i negatywnie z cenami mieszkań. Bezpieczeństwo wydaje się być powiązane z tolerancją.

Opieka zdrowotna jest dodatnio skorelowana z poziomem edukacji i jakością środowiska. Interesującym jest fakt, że wyższy poziom wykształcenia wiąże się z niższą jakością środowiska, słabszą gospodarką i mniejszym dostępem do internetu. Kondycja ekonomiczna nie wykazuje znaczących korelacji poza wspomnianymi. Opodatkowanie nie jest silnie powiązane z innymi zmiennymi, choć zauważalna jest lekka korelacja z bezpieczeństwem. Dostęp do internetu, oprócz negatywnej korelacji z edukacją, pozytywnie koreluje z wolnością gospodarczą i w mniejszym stopniu z jakością środowiska. Oferta kulturalno-rozrywkowa jest słabo

powiązana jedynie ze zmienną dotyczącą startupów. Tolerancja silnie koreluje z jakością środowiska i opieką zdrowotną. Aktywności na świeżym powietrzu wykazują słabe powiązania ze startupami, ofertą kulturalno-rozrywkową i kapitałem venture.

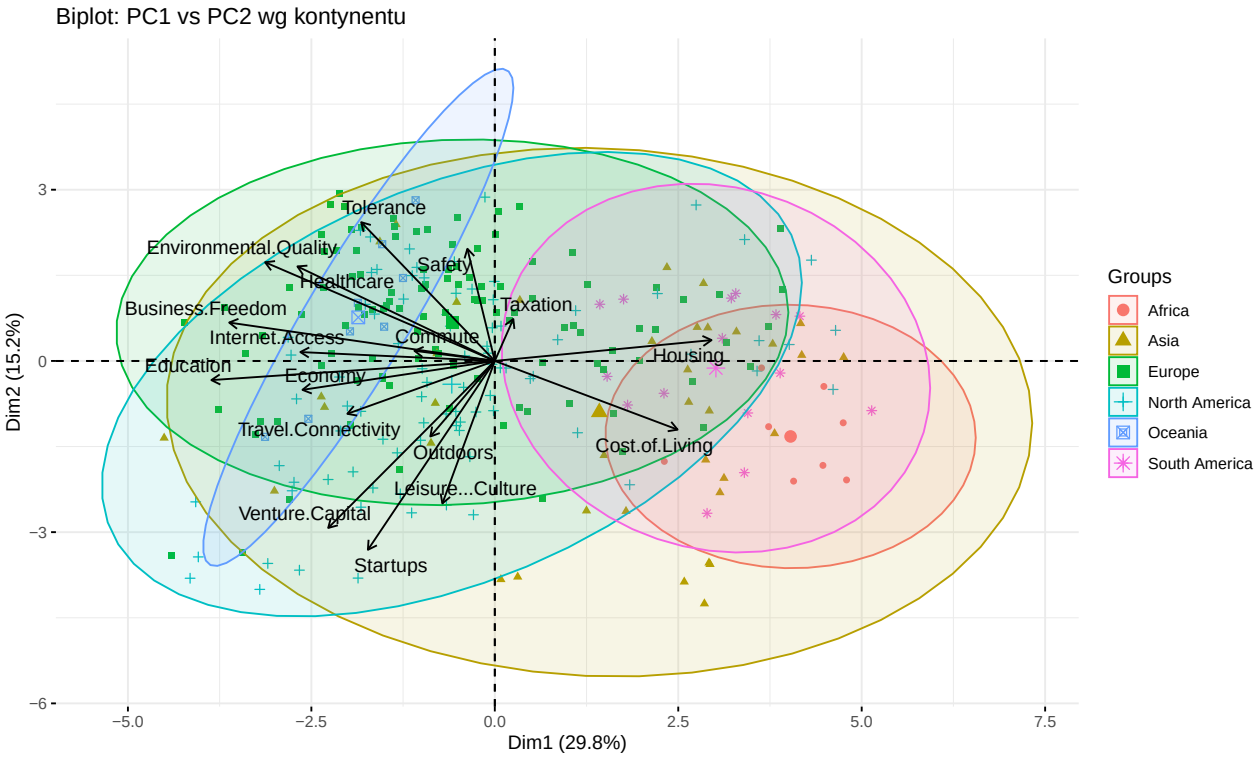

Rysunek 7: PC1 vs PC2 wg kontynentu

Z Rysunku 7 możemy wywnioskować, że miasta z poszczególnych kontynentów tworzą wyraźne grupy, co potwierdza istnienie podobieństw oraz różnic wewnątrz regionów, kontynentów.

Dwuwykres głównych składowych (PC1 i PC2), wyjaśniający łącznie 45% wariancji, prezentuje rozkład miast oraz wpływ poszczególnych zmiennych. Długie, zbliżone wektory zmiennych takich jak edukacja, wolność gospodarcza, jakość środowiska i opieka zdrowotna wskazują na ich silną, pozytywną korelację i sugerują wspólny czynnik rozwoju społeczno-ekonomicznego, który znacząco kształtuje PC1. Koszty życia znajdują się po przeciwnej stronie, co implikuje ich negatywny związek z tymi wskaźnikami.

Startup-y, kapitał wysokiego ryzyka oraz kultura tworzą odrębną grupę, wykazując silną korelację między sobą, ale słabszą z innymi zmiennymi społecznymi, co może odzwierciedlać niezależny wymiar przedsiębiorczości i aktywności miejskiej. Bezpieczeństwo jest powiązane z Tolerancją i Opeką Zdrowotną. Prostopadłe ustawienie wektorów, np. opodatkowania względem edukacji i startup-ów, sugeruje brak silnej korelacji. Długość wektorów wskazuje, że edukacja i wolność gospodarcza są lepiej reprezentowane w przestrzeni PC1 i PC2 niż opodatkowanie czy aktywności na świeżym powietrzu.

Analiza rozmieszczenia kontynentów ujawnia, że miasta Europy, Oceanii i Ameryki Północnej charakteryzują się wyższymi wartościami zmiennych społeczno-gospodarczych. Miasta Afryki

i część Azji są bliżej zmiennych związanych z mieszkaniami i kosztami życia. Miasta Ameryki Południowej grupują się w obszarze wysokich kosztów życia, cen mieszkań i opodatkowania, będąc jednocześnie oddalone od zmiennych takich jak edukacja, jakość środowiska czy wolność gospodarcza, co sugeruje odmienne priorytety lub wyzwania rozwojowe w tych regionach. Ogólnie, położenie kontynentów wskazuje na wyższy poziom rozwoju społecznego i infrastrukturalnego w Europie, Ameryce Północnej i Oceanii, w przeciwieństwie do części miast azjatyckich, południowoamerykańskich i afrykańskich, które mogą skupiać się na innych aspektach rozwoju.

Zarówno dwuwykres, jak i macierz korelacji dostarczają komplementarnych wniosków. Dwuwykres oferuje intuicyjną wizualizację struktury zależności, podczas gdy analiza korelacji zapewnia precyzyjne, liczbowe oceny powiązań między zmiennymi, tworząc razem pełniejszy obraz analizowanych danych.

1.4 Wnioski końcowe

Przeprowadzona w dokumencie analiza Principal Component Analysis (PCA) dostarczyła szeregu istotnych wniosków dotyczących struktury danych opisujących jakość życia w różnych miastach świata. Analiza ta pozwoliła na zredukowanie złożoności danych poprzez identyfikację głównych składowych, które w efektywny sposób wyjaśniają większość zaobserwowanej zmienności.

Jednym z kluczowych rezultatów analizy jest ujawnienie złożonych relacji między różnymi wskaźnikami jakości życia. Na przykład, zaobserwowano, że wysoki standard mieszkaniowy jest często powiązany z wyższymi kosztami życia, co jest zgodne z intuicją ekonomiczną. Jednakże, co ciekawe, może on również korelować z niższym poziomem edukacji i gorszą kondycją ekonomiczną, co sugeruje potencjalne nierówności społeczne. Z kolei środowisko sprzyjające rozwojowi startupów wykazuje silne powiązanie z dostępnością kapitału wysokiego ryzyka, co podkreśla kluczową rolę inwestycji w innowacyjność miejską.

Analiza PCA umożliwiła również identyfikację charakterystycznych profilów miast z różnych kontynentów. Miasta europejskie, zlokalizowane w Oceanii i Ameryce Północnej, generalnie charakteryzują się wyższymi wartościami wskaźników społeczno-gospodarczych, co wskazuje na ich relatywnie wysoki poziom rozwoju. Natomiast miasta afrykańskie i część azjatyckich często wykazują większy nacisk na wskaźniki związane z mieszkaniami i kosztami życia, co może odzwierciedlać odmienne priorytety rozwojowe lub wyzwania, z którymi się te regiony mierzą. Miasta Ameryki Południowej wyróżniają się skupieniem na wysokich kosztach życia, cenach mieszkań i opodatkowaniu, przy jednoczesnym oddaleniu od zmiennych takich jak edukacja czy jakość środowiska, co sugeruje specyficzne uwarunkowania ekonomiczne i społeczne tego regionu.

Kluczowym aspektem metodologicznym analizy PCA była konieczność standaryzacji danych. Zróżnicowany rozrzut i wariancja między analizowanymi cechami ilościowymi wymusiły zastosowanie tej procedury, aby zapewnić, że każda zmienna wnosi równy wkład do analizy. Standaryzacja umożliwiła obiektywne porównanie zmiennych o różnych skalach i jednostkach, co jest fundamentalne dla poprawnego działania PCA i interpretacji uzyskanych wyników.